

College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente 's-Hertogenbosch
Postbus 12345
5200 GZ 's-Hertogenbosch

's-Hertogenbosch, 22 augustus 2016

Onderwerp: Visie uitkeringsgerechtigden zonder (direct) perspectief op duurzaam werk

Geacht College,

Dinsdagavond 9 augustus jl. heeft de Cliëntenraad Participatiewet uw twee beleidsmedewerkers Harry van Haren en Harry Hoogland ontvangen. Zij hebben de *Visie Uitkeringsgerechtigden zonder (direct) perspectief op duurzaam werk* toegelicht. De Cliëntenraad Participatiewet heeft waardering voor de ambitie van de gemeente 's-Hertogenbosch die naar voren komt in deze visie. Uitkeringsgerechtigden met geen, weinig of minder kans op deelname op arbeidsmarkt worden gestimuleerd hun (onontdekte) potenties aan te spreken. De intentie van de gemeente om samen met de uitkeringsgerechtigde een zoektocht te ondernemen naar een vorm van maatschappelijke participatie is lovenswaardig.

De Cliëntenraad maakt zich echter zorgen over de diepgang, scherpte en vooral uitvoerbaarheid van de plannen.

De QuickScan (pag. 5, punt 2.1 en 2.2) lijkt een goed begin om de uitkeringsgerechtigde inzicht te geven in zijn/haar mogelijkheden. De Cliëntenraad is van mening dat de QuickScan een goed instrument is maar geen tovermiddel is die kant en klare uitkomsten geeft. Juist bij deze doelgroep zal het contact met de werkconsulent het verschil maken. De werkconsulent zal na de scan, zo nodig intensieve, gesprekken moeten voeren om die abstracte mogelijkheden, in samenspraak, om te zetten in concrete en haalbare doelen. Na vier jaar krijgt elke uitkeringsgerechtigde een nieuwe QuickScan (pag. 10, punt 4.4) om de veranderingen op de participatieladder te kunnen constateren.

Advies Cliëntenraad Participatiewet:

Vier jaren wachten op een effectmeting is te lang. Een goede begeleiding met verslaglegging van de werkconsulenten kan voldoende inzicht geven in resultaten van de inspanningen. (Zie tevens ons laatste advies)

Kwantiteit en kwaliteit.

Volgens uw berekening gaat het over 2.670 uitkeringsgerechtigden die door WeenerXL geholpen moeten worden aan sociale contacten buitenshuis, óf vrijwilligerswerk, óf arbeidsmatige dagbesteding.

Deze grote groep zal een zware wissel trekken op de huidige capaciteit van WeenerXL. In uw voorstel geeft u aan 2 extra formatieplaatsen voldoende te achten om dit op te lossen. De Cliëntenraad verwacht niet dat in totaal 7 consulenten voldoende kunnen zijn om de ambities uit deze visie te kunnen verwezenlijken.

Maar ook op de kwaliteiten zoals sociale vaardigheden, het empathische vermogen en het netwerk van de werkconsulenten zal een grote wissel worden gelegd. Immers het is een groep die veel begeleiding en coaching nodig heeft en toch de regie in eigen hand moet houden. Voor het Team Participatie dient het sowieso vanzelfsprekend te zijn dat iedere activiteit niet óver maar mét de cliënt wordt gedaan.

Nergens wordt in de visie gesproken over ervaringsdeskundigen. Ervaringsdeskundigen kunnen als geen ander de mensen uit deze doelgroep op de juiste wijze aanspreken en de werkconsulenten hierbij ondersteunen.

Advies Cliëntenraad Participatiewet:

Zorg dat het aantal medewerkers, die voor de uitvoering verantwoordelijk zijn, meer realistisch op het niveau van de ambitie van deze visie komt.

Tevens adviseert de Cliëntenraad om bij de uitbreiding van medewerkers ervaringsdeskundigen in te zetten.

Organisatie van de uitvoering

De Cliëntenraad maakt zich ook zorgen dat er te weinig kennis is van organisaties in het Bossche netwerk. Als voorbeeld: op pagina 14, 1e alinea staat dat WeenerXL de in Amsterdam gevestigde organisatie Young Works inhuurt. In 's-Hertogenbosch is er een jongerenorganisatie Jong Actief. Zij hebben dezelfde kennis in huis en daarnaast kennis van de Bossche sociale kaart.

Van de werkconsulenten moet worden verwacht dat zij de doelgroep kunnen bedienen met goede en adequate adviezen en gebruik maken van in 's-Hertogenbosch actieve organisaties.

In hoofdstuk 5, actieprogramma, staat hoe de plannen in de visie kunnen worden georganiseerd. Het afgelopen jaar is dat niet gelukt. De belangrijkste oorzaak is de inrichting van het Sociale Domein. WMO en Werk & Inkomen zullen intensief moeten afstemmen, samenwerken en elkaar aanvullen.

De Cliëntenraad maakt zich zorgen over hoe de resultaten van de QuickScan en de daaruit voortvloeiende mogelijkheden voor de uitkeringsgerechtigde. Is er voldoende vrijwilligerswerk en arbeidsmatige dagbesteding om aan de vraag te voldoen? Het is contraproductief voor de uitkeringsgerechtigde wanneer er in een traject een doel is opgesteld, maar er niets te vinden is om het doel te realiseren.

Advies Cliëntenraad Participatiewet:

Maak gebruik van bestaande deskundigheid en organisaties binnen 's-Hertogenbosch, geef de samenhang van de drie transformaties de hoogste prioriteit en investeer in voorzieningen voor deze doelgroep zoals arbeidsmatige dagbesteding en (coördinatie van) vrijwilligerswerk opdat voor iedere cliënt zijn/haar individuele plan uit de QuickScan geëffectueerd kan worden.

Laaggeletterdheid

De Cliëntenraad Participatiewet vraagt extra aandacht voor de groep laag- en anders geletterde uitkeringsgerechtigden (hoofdstuk 5). Uitkeringsgerechtigden uit deze groep vragen meer tijd en vaardigheden om de QuickScan uit te leggen en om samen een traject uit te stippelen. De mogelijkheid een familielid, vriend(in), kennis of vrijwilliger mee te nemen naar de gesprekken met de werkconsulent zal hierbij helpen.

Er bestaat een relatie tussen laaggeletterdheid en gezondheid (pag. 6 en 7). Wellicht kan de gemeente, in samenwerking met maatschappelijke partners, plannen ontwikkelen die gezondheid bevorderend zijn. Werkconsulenten kunnen deze dan meenemen in de ontwikkelingstrajecten voor hun cliënten.

Advies Cliëntenraad Participatiewet:

Programmeer meer tijd indien er sprake is, of kan zijn, van laag- of anders geletterdheid. Stimuleer dat de cliënt telkens iemand meeneemt en initieer plannen ter bevordering van gezondheid voor deze groep.

Armoede

De financiële nood binnen deze doelgroep is hoog. Maar liefst 83% (pag. 6, punt 2.3) heeft problemen om rond te komen van hun uitkering. Dat is een alarmerende constatering. Het kan volgens de Cliëntenraad niet zo zijn dat bij een zulk hoog aantal, iedereen niet goed kan omgaan met geld.

Advies Cliëntenraad Participatiewet:

Het "Aanvalsplan Den Bosch schuldenvrij" wordt verder geïmplementeerd. Graag ziet de Cliëntenraad wat, wanneer en hoe dit wordt geïmplementeerd.

Monitoring

In uw visiedocument stelt u, in lijn met het bestuursakkoord, terughoudend te willen zijn in monitoring. Ook de Cliëntenraad ziet liever dat energie wordt gestoken in uitvoering dan in controle activiteiten.

In dit Advies wordt evenwel duidelijk dat wij juist bij deze uitvoering, door de weinig beschikbare middelen, grote vraagtekens stellen. Eens per 4 jaar een QuickScan geeft te weinig houvast om deze mooie ambities realiteit te zien worden.

Advies Cliëntenraad Participatiewet:

De Cliëntenraad Participatiewet wil graag behulpzaam zijn bij de monitoring van deze mooie plannen van de gemeente 's-Hertogenbosch. Zij stelt voor om jaarlijks een 25-tal uitkeringsgerechtigden uit deze doelgroep, random geselecteerd, te interviewen. De interviews kunnen gebundeld worden tot een rapportage aan Het College om inzicht te krijgen in effectiviteit van de QuickScan, individuele planvorming, uitvoering en bejegening van de trajecten.

Namens de Cliëntenraad Participatiewet,

Hans van Grieken
voorzitter

Pieter Jacobs
secretaris

